

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-834

20.8.2025

Fremtind Forsikring AS

Retts hjelp

Tvist med kommunen om tap av barndom – sammenheng med sikredes yrke eller erverv?

Sikrede fremsatt krav om retts hjelpdekning i forbindelse med en tvist med kommunen. Tvisten gjaldt kommunens unnlattelse av å gripe inn i en mobbesituasjon i barndommen, og sikrede hadde i den forbindelse fremsatt krav om standardisert erstatning etter tidligere skadeerstatningslov § 3-2a. Foretaket avsto sikredes krav og viste til at tvisten hadde sammenheng med sikredes yrke eller erverv da kravet mot kommunen hadde sammenheng med sikredes skolegang, og at erstatningen etter skadeerstatningsloven § 3-2a omfattet tap i fremtidig erverv og menerstatning. Sikrede var uenig og viste til at erstatningskravet ble beregnet ut fra varig medisinsk invaliditet, og at det ikke var et krav om tap i fremtidig inntekt eller arbeidsevne. Nemndas flertall kom til at selve tvisten hadde sammenheng med sikredes erverv, selv om beregningen av kravet ikke hadde det.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for retts hjelpputgifter.

Sikrede hadde innboforsikring hos foretaket. Forsikringsvilkårene pkt. 8.3 anga at forsikringen dekket «Rimelige og nødvendige utgifter til tvist som hører inn under de alminnelige domstoler, jf. domstoloven § 1, eller jordskifteretten», men at forsikringen ikke dekket «Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv».

Sikrede fremsatt 28.2.25 krav om retts hjelpdekning i forbindelse med en tvist mot kommunen. Kravet ble fremmet per e-post og var vedlagt et skriftlig krav til kommunen, samt svar på forespørsel om ansvarserkjennelse.

Foretaket anmodet om ytterligere dokumentasjon, blant annet om sikredes økonomiske interesse i saken, og om saken skulle behandles etter reglene i forvaltningsloven. Sikrede opplyste i e-post 10.3.25 at saken ikke skulle behandles etter forvaltningslovens regler og viste til at den økonomiske interessen fulgte av den tidligere bestemmelsen i skadeerstatningsloven § 3-2.

Foretaket svarte i e-post 18.3.25 at den økonomiske interessen ikke var tilstrekkelig dokumentert. Sikrede bestred dette i en e-post samme dag. Etter videre kommunikasjon påklaget sikrede på nytt foretakets avgjørelse 9.4.25.

Foretaket erkjente i klagesvaret at det forelå en tvist, men anførte at tvisten var omfattet av unntaket for forhold som gjaldt sikredes yrke eller erverv, og dermed falt utenfor dekningen.

Saken ble deretter brakt inn for Finansklagenemnda den 25.4.25.

Sikrede krever dekning for retts hjelp og bestrider at unntaket for tvist som gjelder sikredes yrke eller erverv kommer til anvendelse. Tvisten gjelder kommunens unnlattelse av å gripe inn i en mobbesituasjon i barndommen, og dette har ikke noen sammenheng med sikredes yrkesutøvelse eller fremtidige ervervsmuligheter. Kravet gjelder standardisert erstatning etter tidligere

skadeerstatningslov § 3-2a, og dette beregnes ut fra varig medisinsk invaliditet (VMI). Det er ikke krav om at det foreligger tap i fremtidig inntekt eller arbeidsevne. Utmålingen er uavhengig av faktisk inntektsbortfall. Sikrede kan i prinsippet være i fullt arbeid og likevel ha krav på erstatning.

Sikrede anfører at personskadesaker normalt omfattes av rettshjelpforsikring, og at unntaket for yrke og erverv ikke kan tolkes så vidt at enhver sak med krav om standardisert erstatning faller utenfor. Foretaket har gitt avslag på ulikt grunnlag gjennom saksbehandlingen, og dette svekker avslagsbegrunnelsen og taler for at rettshjelpdekning bør innvilges i dette tilfellet.

Foretaket avviser ansvar og anfører at tvisten omfattes av unntaket i rettshjelpforsikringens vilkår for saker som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv. Kravet mot kommunen springer ut av skolegangen og gjelder erstatning etter tidligere skadeerstatningslov § 3-2a, som omfatter fremtidstap i erverv og menerstatning.

Foretaket anfører at tvisten har tilstrekkelig sammenheng med sikredes yrke eller erverv til at unntaket kommer til anvendelse. Nemndspraksis stiller ikke krav om at tvisten direkte gjelder nåværende arbeidssituasjon. Det er tilstrekkelig med en økonomisk tilknytning til fremtidig inntekt.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikredes krav mot kommunen omfattes av rettshjelpdekningen i innboforsikringen.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Trine Vøien, bemerker:

Flertallet mener foretaket må gis medhold.

Sikredes forsikring har i pkt. 8.3 unntak for «Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv». Uttrykket «tvist» er definert til «at et krav er fremsatt og helt eller delvis bestridt».

Formuleringen «sammenheng med» innebærer at det må være en tilknytning mellom yrke/erverv og tvisten, men krever ikke noen form for kvalifisert eller nær tilknytning. Det er ikke krav om at sammenhengen mellom tvisten og sikredes yrke/erverv må være direkte eller umiddelbar for at unntaket skal komme til anvendelse, og heller ikke at yrke/erverv behøver å være det eneste forholdet som begrunner tvisten jf. bl.a. FinKN 2025-332, 2024-955, 2019-112, 2016-405, FKN 2010-079 og FinKN 2016-031.

Ifølge ordlyden kreves det heller ikke at tvisten gjelder et konkret arbeidsforhold, nåværende yrkesutøvelse, eller at det foreligger tap av faktisk inntekt. Det avgjørende er kun om tvisten har sammenheng med sikredes fremtidige muligheter for inntekt gjennom arbeid.

Sikrede anfører at «kravet gjelder standardisert erstatning etter tidligere skadeerstatningslov § 3-2a», som lød:

§ 3-2a.(standardisert erstatning til barn)

Har skadelidte på skadetiden ikke fylt 16 år, ytes erstatning for tap i framtidig erverv og menerstatning etter bestemmelsene i paragrafen her.

Ved 100 pst varig medisinsk uførhet gis en engangserstatning på 40 G. Dersom retten av særlige grunner fastsetter erstatningen til terminbeløp, jf § 3-9, skal den årlige erstatning utgjøre 3,5 G. Er skadelidtes varige medisinske uførhet lavere enn 100 pst, reduseres erstatningen etter første og annet punktum forholdsmessig. Det gis ikke erstatning ved lavere uførhetsgrad enn 15 pst.

Kravet er da «standardisert erstatning til barn» etter denne bestemmelsen. Bestemmelsen gjelder «tap i framtidig erverv og menerstatning», men utmålingen skjer basert på «medisinsk uførhet». Det sikrede krever erstatning for bl.a. «tap i framtidig erverv», som i utgangspunktet

betyr at tvisten – det kravet som er bestridt – «har sammenheng med sikredes erverv». Utmålingen er derimot ikke knyttet til sikredes arbeidsevne. Utmålingen er imidlertid ikke det kravet som bestrides, men et spørsmål om beregning av kravets størrelse. Selve tvisten har dermed «sammenheng med erverv», selv om beregningen ikke har det. Ifølge ordlyden kreves det ikke at tvisten gjelder et konkret arbeidsforhold, nåværende yrkesutøvelse eller at det foreligger tap av faktisk inntekt. Det må derfor være tilstrekkelig at tvisten gjelder krav om erstatning for tap i fremtidig erverv, som da kommer istedenfor sikredes egen evne til erverv.

Flertallet mener derfor unntaket kommer til anvendelse.

Nemndas mindretall, Fanny Helle, bemerker:

Mindretallet har kommet til at sikrede må gis medhold i at tvisten ikke rammes av unntaket for tvist som har «sammenheng med sikredes yrke eller erverv».

I motsetning til flertallet mener mindretallet at den oppståtte tvisten mellom sikrede og kommunen ikke kan sies å være av en slik karakter at den omfattes av unntakets ordlyd.

I forbrukeravtaler er det et grunnleggende krav at avtalevilkår skal være klare og forståelige, jf. forbrukeravtaledirektivet (1993/13/EØF) artikkel 5 første setning. Det heter videre at det er den tolkningen som er mest gunstig for forbrukeren som skal gjelde ved tvil om forståelsen av et vilkår, se også avtaleloven § 37 første ledd nr. 3.

Tvisten i herværende sak gjelder hvorvidt kommunen har et erstatningsansvar overfor sikrede, dernest størrelsen på en eventuell erstatning etter tidligere skadeerstatningslov § 3-2a.

Selv om sikredes mulighet for å være i arbeid har betydning for den delen av tvisten som gjelder erstatningsutmåling, mener mindretallet at dette ikke er tilstrekkelig til at tvisten med kommunen har en slik tilknytning til sikredes yrke eller erverv at den rammes av unntaket. Mindretallet mener tvisten må ha en mer direkte sammenheng med sikredes yrke eller erverv for at unntaket skal komme til anvendelse.

Mindretallet har derfor kommet til at sikrede må gis medhold i at tvisten med kommunen omfattes av rettshjelpsdekningen.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).